

Sygn. akt VIII Ca 57/13

POSTANOWIENIE

Dnia 3 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Rafał Krawczyk (spr.)
Sędziowie:	SSO Jadwiga Siedlaczek SSO Małgorzata Kończal
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Wilk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 marca 2013 r.

sprawy z wniosku **M. I.**

z udziałem **P. I.**

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji obu stron

od postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 20 listopada 2012 r.

sygn. akt XI Ns 214/12

p o s t a n a w i a :

I. zmienić zaskarżone postanowienie:

- 1. w punkcie III (trzecim) tylko o tyle, że wartość nakładu wnioskodawczyni M. I. na majątek wspólny określić na kwotę 129.603,12 zł (sto dwadzieścia dziewięć tysięcy sześćset trzy złote i 12/100),**
- 2. w punkcie IV (czwartym) tylko o tyle, że ruchomości opisane w punkcie I (pierwszym) podpunkt 2 (drugi) przyznać na wyłączną własność uczestnikowi P. I.,**
- 3. w punkcie V (piątym) tylko o tyle, że zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 23.198,44 zł (dwadzieścia trzy tysiące sto dziewięćdziesiąt osiem złotych i 44/100),**

II. oddalić apelację wnioskodawczyni w pozostałym zakresie oraz apelację uczestnika w całości,

III. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygnatura akt: VIII Ca 57/13

UZASADNIENIE

W sprawie o podział majątku wspólnego M. I. i P. I. Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 20 listopada 2012 r.:

I. ustalił, że w skład majątku wspólnego wchodzi:

1. wkład mieszkaniowy związany z lokatorskim prawem do lokalu mieszkalnego T. przy ul. (...), w zasobach spółdzielni mieszkaniowej (...)w T., o wartości rynkowej 176.000 zł

2. szczegółowo wymienione ruchomości o łącznej wartości 13.500 zł

II. oddalił wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym

III. ustalił, że wnioskodawczyni M. I. poczyniła z majątku osobistego na majątek wspólny nakłady o wartości 127.246,06 zł

IV. dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że na wyłączną M. I. przyznał wkład mieszkaniowy oraz ruchomości

V. zasądził od M. I. na rzecz P. I. 31.125,97 zł tytułowe wyrównaniu jego udziału w majątku wspólnym i rozliczenia nakładu wnioskodawczyni

VI. zasądził na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu od uczestników op 685,57 zł tytułem kosztów sądowych

VII. ustalił, że w pozostałym zakresie każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie

Podstawą tego orzeczenia były następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne: w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej wnioskodawczyni i uczestnik nabyli spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu w T. przy ul. (...) za cenę 47.500 zł z czego 35.000 zł pochodziło z osobistego majątku M. I.. W 2003 r. zamienili powyższy lokal na przydział lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu przy ul. (...)wraz z wkładem mieszkaniowym, uzyskując dodatkowo 100 zł. Wartość rynkowa tego lokalu wynosi obecnie 215.000 zł, zaś równowartość wkładu mieszkaniowego 176.000 zł. Nadto do majątku wspólnego wchodziły ruchomości zgodnie przez uczestników wycenione na 13.500 zł, znajdujące się obecnie w posiadaniu uczestnika. Zdaniem Sądu Rejonowego nie było podstaw do ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym Następnie Sąd uznał, że lokal należy przyznać wnioskodawczyni, ponieważ zamieszkuje w nim wraz synem, zaś uczestnik wyprowadził się. W konsekwencji też, jako związane z mieszkaniem, zostały przyznane jej także ruchomości. Przy dokonywaniu rozliczeń związanych ze spłatą i nakładami z majątku osobistego wnioskodawczyni, Sąd Rejonowy jak sam przyznał, dokonał błędnych wyliczeń, omyłkowo przyjmując, że obecna wartość nakładu M. I. to 72,34%, zamiast 73,68 %, co wiązało się z zaniżeniem wartości jej nakładu i w rezultacie zawyżenia spłaty należnej uczestnikowi tj. 31.126,97 zamiast. 29.898,44 zł

Wnioskodawczyni zaskarżyła postanowienie co do pkt III, IV i V oraz co do braku zasądzenia na jej rzecz połowy opłaty od wniosku. Zarzuciła:

1. dokonanie podziału majątku wbrew zgodnej woli uczestników i przyznanie wszystkich ruchomości jej, zamiast uczestnikowi

2. sprzeczność sentencji z treścią uzasadnienia przez ustalenie w pkt IV , iż poczyniła nakład ze swego majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 127.246,06 zł podczas gdy z uzasadnienia wynika, że powinna to być kwota 129.603,12 zł

3. sprzeczność sentencji postanowienia z treścią uzasadnienia polegającą na zasądzeniu spłaty w kwocie 31.126,97 zł w sytuacji gdy z uzasadnienia wynika, że poprawną kwota jest 29.989,44 zł.

Wniosła o zmianę postanowienia i ustalenie, że poczyniła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w wysokości 129.603,112 zł oraz dokonanie podziału majątku poprzez przyznanie jej na wyłączną własność wkładu mieszkaniowego oraz na wyłączną własność uczestnika ruchomości opisanych w pkt I ppkt 2 postanowienia, ustalenie dopłaty na kwotę 23198,44 zł a także o zasądzenie na jej rzecz kwoty 500 zł tytułem połowy wysokości opłaty od wniosku; ewentualnie o uchylenie postanowienia w zaskarżonym zakresie i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie na jej rzecz od uczestniczka kosztów postępowania.

Uczestnik zaskarżył postanowienie w zakresie pkt. III i częściowo pkt V, zarzucając błędne zastosowanie art. 33 pkt 10 k.r.o., art. 45 k.r.o. w z zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny o aktualnej wartości 127.246,06 zł. Wniósł o zmianę uchylenie pkt. III i zmianę pkt V przez zasądzenie od wnioskodawczyni na jego rzecz kwoty 94.750 zł tytułem wyrównania jego udziału w majątku wspólnym w terminie 3 miesięcy od daty prawomocności wyroku, a także o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja wnioskodawczyni jej uzasadniona w części obejmującej błędy arytmetyczne Sądu I instancji i sposób podziału ruchomości, w pozostałym zakresie zaś podlega oddaleniu, zaś apelacja uczestnika podlega oddaleniu w całości.

Wartość majątku wspólnego, określona co do wkładu mieszkaniowego w drodze opinii biegłego, zaś co do ruchomości przez zgodne oświadczenia uczestników, nie jest przedmiotem sporu. Uczestnik zarzucał natomiast, iż nie było podstaw do przyjęcia, że wnioskodawczyni dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny i że powinien on podlegać rozliczeniu, gdyż w akcie notarialnym zakupu mieszkania przy ul. (...) małżonkowie wskazali, że nabywają je na zasadzie wspólności ustawowej. Oczywistym jest jednak, że rozliczenie wchodzi w grę właśnie w takich sytuacjach, gdy określony przedmiot majątkowy wszedł w skład majątku wspólnego (lokal przy ul. (...)) a zarazem część środków na jego zakup pochodziła z majątku wspólnego a część z osobistego. Należy podkreślić, że niczego nie zmienia podniesiona przez skarżącego okoliczność, że małżonkowie przy sprzedaży tego lokalu nie zaznaczyli, że zostało zakupione ono częściowo z majątku osobistego. Taka wzmianka byłaby całkowicie zbędna, gdyż fakt poczynienia nakładów przez wnioskodawczynię został już zaznaczony przy nabyciu tegoż mieszkania.

W świetle treści aktu notarialnego Rep. A nr 2475/2003 z dnia 24 kwietnia 2003 r. nie ulega wątpliwości, że lokatorskie prawo do lokalu przy ul. (...) zostało nabyte przez małżonków w zamian (w miejsce) lokalu własnościowego przy ul. (...), a tym samym stanowi jego surogat. Przypomnieć należy, że surogacja polega na nabyciu określonych przedmiotów majątkowych w zamian za inne przedmioty, w jej istotę wpisana jest ekwiwalentność. Na gruncie niniejszej sprawy jest niewątpliwym, że nabycie prawa lokatorskiego do lokalu przy ul. (...) stanowiło w sensie ekonomicznym ekwiwalent zbytego przez małżonków prawa własnościowego do lokalu przy ul. (...). W konsekwencji nakład wnioskodawczyni z majątku osobistego na majątek wspólny powinien być zrelacjonowany do wartości nowo nabytego prawa majątkowego.

Nie ma żadnych podstaw odwołanie się uczestnika do stanowisko Sądu Najwyższego, że surogacja nie zachodzi, gdy przedmiot stanowiący własność jednego z małżonków został zużyty/skonsumowany lub sprzedany, a uzyskane pieniądze z użyte, a nowy przedmiot tego samego rodzaju i o tym samym przeznaczeniu gospodarczym został następnie zakupiony za pieniądze pochodzące z bieżących dochodów małżonków. W sprawie niniejszej, wobec treści aktu

notarialnego z dnia 24 kwietnia 2003 r. nie ma najmniejszych wątpliwości, że sprzedaż lokalu własnościowego i nabycie lokatorskiego prawa do lokalu przy ul. (...) było transakcją powiązaną i w pełni ekwiwalentną.

Apelacja uczestnika była więc bezzasadna.

Trafna co do istoty była natomiast apelacja wnioskodawczynie. Jej nakład na mieszkanie przy ul. (...) wynosił 73,68% (35.000 zł : 47.500 zł). Zgodnie z opinią biegłego, wartość wkładu mieszkaniowego związanego z lokalem przy ul. (...) wynosi 176.000 zł, co należy pomniejszyć o 100 zł za nabycie prawa lokatorskiego. Odnosząc proporcję 73,68% do wartości wkładu mieszkaniowego tj. 175.900 zł otrzymujemy 129.603,12 zł co odpowiada nakładowi wnioskodawczynie na majątek wspólny z chwili dokonywania podziału majątku. Kwota ta przypada w całości wnioskodawczynie. W powyższym zakresie postanowienie Sądu Rejonowego wymagało korekty. Nadto zmianie podlegało rozstrzygnięcie dotyczące podziału rzeczy ruchomych, które zdaniem Sądu Okręgowego należało przyznać nie wnioskodawczynie lecz uczestnikowi, co jest zgodnie nie tylko z ich wolą, ale ze stanem faktycznym, gdyż rzeczami tymi dysponuje uczestnik. Prawo lokatorskie wraz z wkładem zostało przyznane wnioskodawczynie, ruchomości uczestnikowi dlatego po dokonaniu powyższych korekt zgodnie z wnioskiem apelacji sąd zasądził na rzecz uczestnika tytułem wyrównania jego udziału kwotę 23.198,44 zł.. Zaskarżone postanowienie zostało więc zmienione w zakresie pkt. III, IV i V (art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Sąd Okręgowy nie uwzględnił jedynie apelacji wnioskodawczynie odnośnie do kosztów postępowania w postaci opłaty sądowej od wniosku, gdyż nie zachodziły podstawy do obciążenia nią każdego z małżonków po połowie (art. 520 § 2, względnie § 3 k.p.c.). W tzw. sprawach działowych, do jakich należą sprawy o podział majątku wspólnego, nie zachodzi sprzeczność interesów o jakiej mowa w art. 520 § 2 i 3 k.p.c., niezależnie od tego jaki dana strona zgłasza wniosek co do sposobu podziału i jakie stanowisko zajmuje w sprawie. W takich postępowaniach strony są również w równym stopniu zainteresowane wynikiem postępowania, a ich interesy w zasadzie są wspólne, gdyż polegają na wyjściu ze stanu wspólności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2012 r. V CZ 30/12, Lex nr 1231642). Zasadnie zatem Sąd Rejonowy postanowił o kosztach według zasady ogólnej określonej w art. 520 § 1 k.p.c. zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

W tej części apelacja wnioskodawczynie podlegała oddaleniu; nadto oddaleniu podlega w całości apelacja uczestnika (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.)

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy postanowił po myśli art. 520 § 1 k.p.c.